



# Δελτίο Τύπου

του Οργανισμού της ΕΕ για τα ναρκωτικά, Λισαβόνα

Αρ.15/2001 – 20 Νοεμβρίου 2001

Να μην δημοσιευθεί πριν: 11:00 (Βρυξέλλες) 20/11/2001

## Ετήσια έκθεση σχετικά με το πρόβλημα των ναρκωτικών στην ΕΕ: κεντρικό θέμα: οι ΧΚΑΕ

### ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΩΝ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ ΕΠΙΔΕΙΝΩΝΕΤΑΙ ΣΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ

#### Ταχεία απόκριση των ΧΚΑΕ

*Αύξηση του ποσοστού του πληθυσμού στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη (ιδιαίτερα των μαθητών) που έχουν δοκιμάσει τουλάχιστον μία φορά παράνομες ουσίες ... ο μείζων ρόλος της περιοχής για την διακίνηση και διαμετακόμιση των ναρκωτικών προς την ΕΕ ...*

Είναι οι δύο κύριες τάσεις που προβάλλει η **Ετήσια έκθεση σχετικά με την κατάσταση του προβλήματος των ναρκωτικών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, 2001**, την οποία δημοσίευσε σήμερα ο Οργανισμός της ΕΕ για τα ναρκωτικά με έδρα τη Λισαβόνα, ήτοι το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης των Ναρκωτικών και της Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ), και η οποία έκθεση έχει ως κεντρικό θέμα τις Χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (ΧΚΑΕ).

Η έκθεση αναφέρει ότι οι ΧΚΑΕ σημείωσαν αξιόλογη πρόοδο στην θέσπιση κατάλληλων νόμων και δομών, διοικητικών και συντονισμού, με σκοπό την αντιμετώπιση των προβλημάτων των ναρκωτικών. Η έκθεση προσθέτει ότι οι ΧΚΑΕ πρέπει να συνεχίσουν την ενίσχυση των μέτρων αυτών και την εκχώρηση των αναγκαίων πόρων. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αύξησε τα κεφάλαια για το 2000, κατά 1 εκατομμύριο ευρώ ανά χώρα, ειδικά για την εισαγωγή κεφαλαίου για τα ναρκωτικά στα εθνικά προγράμματα Phare. Τα περισσότερα από τα σχέδια αυτά αναπτύσσονται μέσω της «αδελφοποίησης» με κράτη μέλη της ΕΕ.

#### **Απειλή για τους νέους**

Η έκθεση που δημοσιεύθηκε σήμερα αναφέρει ότι η δοκιμή -τουλάχιστον μία φορά σε όλη τη ζωή- παράνομων ουσιών στους 15χρονους και 16χρονους διπλασιάστηκε μεταξύ των ετών 1995 και 1999 σε όλες τις ΧΚΑΕ – εκτός της Τσεχικής Δημοκρατίας (αυξήθηκε 1½ φορά), όπου ήταν ήδη πολύ υψηλή (<sup>1</sup>). Τα υψηλότερα ποσοστά παρουσιάζουν η Τσεχική Δημοκρατία (ένας στους τρεις νέους ηλικίας 15 έως 16 ετών) και η Σλοβενία (ένας στους τέσσερις).

Η αύξηση αποδίδεται κυρίως στην κάνναβη. Όπως και στην ΕΕ, είναι το ναρκωτικό που έρχεται πρώτο με διαφορά στις προτιμήσεις των χρηστών ναρκωτικών. Ωστόσο παρατηρείται μία μικρή αλλά σημαντική αύξηση της χρήσης ναρκωτικών όπως η έκσταση, οι αμφεταμίνες και το LSD, η επικράτηση των οποίων είναι ίσως μεγαλύτερη από αυτή που φανερώνουν τα επίσημα στοιχεία.

#### **ΟΙ ΧΚΑΕ: χώρες διαμετακόμισης αλλά και «στόχοι»**

Σύμφωνα με την έκθεση οι σημαντικές κατασχέσεις που ενεργήθηκαν στην βαλκανική οδό και στην Κεντρική Ευρώπη το 1999 και το 2000 «επιβεβαιώνουν τον ρόλο της περιοχής στη διαμετακόμιση και την αποθήκευση ηρωίνης». Το 2000 οι βουλγαρικές αρχές κατάσχεσαν 2.079 κιλά ηρωίνης, ήτοι την ίδια ποσότητα με αυτήν που κατασχέθηκε συνολικά τα 6 προηγούμενα έτη. Καθώς η κατανάλωση ηρωίνης αυξάνει, φαίνεται ότι οι ΧΚΑΕ δεν είναι μόνο χώρες διαμετακόμισης αλλά γίνονται επίσης στόχοι.

**ΠΡΟΣΟΧΗ: ΝΑ ΜΗΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΕΙ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΙΣ 20/11/2001 11:00 (ώρα Βρυξελλών)**

Σύμφωνα με την έκθεση οι **ΧΚΑΕ** εξακολουθούν να θεωρούνται ως χώρες διαμετακόμισης της κάνναβης που εισάγεται από την **ΕΕ**. Στις ΧΚΑΕ, όπως και στην **ΕΕ**, πληθώρα στοιχείων καταδεικνύουν αύξηση τόσο της τοπικής καλλιέργειας όσο και της διακίνησης των πιο διαδεδομένων ναρκωτικών.

Αποδεικνύεται ότι ο ρόλος των **ΧΚΑΕ** για τη διαμετακόμιση της κοκαΐνης ενισχύθηκε περισσότερο τα έτη 1999–2000. Μεγάλες ποσότητες κοκαΐνης κατασχέθηκαν στην **Τσεχική Δημοκρατία**, την **Ουγγαρία** και την **Ρουμανία**, αλλά η κατανάλωση περιορίζεται σε συγκεκριμένα τμήματα του πληθυσμού.

Αυξάνεται η διάδοση των συνθετικών ναρκωτικών στους νέους, ενώ υπάρχουν ανησυχητικές αναφορές για την αύξηση των νέων που εμπλέκονται στη διακίνηση και την πώληση. Η παραγωγή των συνθετικών ναρκωτικών αυξήθηκε, ενώ «η κατανάλωσή τους επηρεάζει τη ζωή όλο και περισσότερων νέων ανθρώπων».

Ο Οργανισμός αναφέρει περαιτέρω ότι παράνομα εργαστήρια παραγωγής αμφεταμινών βρίσκονται στις περισσότερες **ΧΚΑΕ** και ότι οι πρόδρομες ουσίες για την παραγωγή εισάγονται λαθραία από άλλες **ΧΚΑΕ**, την **ΕΕ** ή από τρίτα κράτη. Τα κράτη της **Βαλτικής**, η **Βουλγαρία**, η **Τσεχική Δημοκρατία**, η **Ουγγαρία** και η **Πολωνία** είναι οι μεγαλύτεροι παραγωγοί. Παραδείγματος χάριν, διαπιστώνεται ότι, παρά την εξάρθρωση επτά εργαστηρίων στην **Πολωνία** το προηγούμενο έτος, μπορεί να εξακολουθεί να λειτουργεί ο ίδιος περίπου αριθμός εργαστηρίων. Η διακίνηση δεν είναι μόνο προς μία κατεύθυνση. Η παγκόσμια επικράτηση της χρήσης έκστασης οδήγησε στην εξαγωγή της από την **ΕΕ** προς τις **ΧΚΑΕ**. Οι οργανισμοί επιβολής του νόμου αναφέρουν ότι σημαντική ποσότητα έκστασης που καταναλώνεται στις **ΧΚΑΕ** προέρχεται από τις **Κάτω Χώρες**.

#### **Άλλες βασικές τάσεις στις ΧΚΑΕ:**

- αύξηση της ζήτησης για θεραπεία από τη χρήση ναρκωτικών, κυρίως από την εξάρτηση σε οπιούχα,
- η εισαγόμενη ηρωίνη αντικαθιστά όλο και περισσότερο την τοπική παραγωγή οπιούχων,
- η χρήση ναρκωτικών εξαπλώνεται από τα σημαντικότερα αστικά κέντρα σε όλη την περιοχή.

#### **Η ταχεία απόκριση των ΧΚΑΕ**

Το **ΕΚΠΝΤ** δηλώνει ότι, σε γενικές γραμμές, οι **ΧΚΑΕ** διαθέτουν το νομικό και θεσμικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση της πρόκλησης. Έχουν ληφθεί ουσιαστικά μέτρα, τα οποία ενισχύονται<sup>(2)</sup>. Ωστόσο οι συνολικές δυνατότητες αποτελεσματικής εφαρμογής των μέτρων παραμένουν περιορισμένες, όπως, γενικότερα, και οι πόροι που διατίθενται.

Το **ΕΚΠΝΤ** αναφέρει επίσης ότι οι ενδιαφερόμενες χώρες πρέπει να «συνεχίσουν να ενισχύουν τις πολιτικές τους, τα θεσμικά όργανά τους και τους μηχανισμούς συντονισμού και να καταλείμουν τους απαραίτητους πόρους για να επιτύχουν τον στόχο τους».

#### **Σημείωση προς τους εκδότες**

<sup>(1)</sup> Οι τιμές προέρχονται από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα ερευνών στον μαθητικό πληθυσμό για το αλκοόλ και άλλα ναρκωτικά (ESPAD).

<sup>(2)</sup> Η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή** έδωσε το «πράσινο φως» για την έναρξη της συνεργασίας μεταξύ του **ΕΚΠΝΤ** και των **ΧΚΑΕ** το Δεκέμβριο 2000. Την 1η Μαρτίου του έτους αυτού ξεκίνησε ένα σχέδιο ύψους 2 εκατομμυρίων ευρώ στο πλαίσιο του προγράμματος. Το σχέδιο καλύπτει τις 10 υποψήφιες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης (Βουλγαρία, Τσεχία, Εσθονία, Ουγγαρία, Λεττονία, Λιθουανία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία και Σλοβενία), ενώ θα συμμετάσχουν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό η Αλβανία, η Βοσνία-Ερζεγοβίνη και η πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (FYROM). Δίδεται έμφαση στην συμμετοχή των χωρών, εφόσον είναι δυνατό, στις δραστηριότητες του **ΕΚΠΝΤ**, μέσω της περαιτέρω ανάπτυξης των εθνικών εστιακών σημείων και των συστημάτων πληροφόρησης σε θέματα ναρκωτικών. Όλες οι υποψήφιες χώρες θεσπίζουν εθνικά εστιακά σημεία.

Το έτος αυτό, το **ΕΚΠΝΤ** παρέχει ειδική ιστοθέση: **Ετήσια Έκθεση 2001 online** στην διεύθυνση <http://annualreport.emcdda.org> ή <http://emcdda.kpnqwest.pt> Στην ιστοθέση θα διατίθενται αρχεία σε μορφή PDF με δυνατότητα τηλεφόρτωσης, τα οποία περιέχουν την έκθεση, το παρόν καθώς και άλλα δελτία Τύπου σε 12 γλώσσες (11 της **ΕΕ** + **Νορβηγικά**).

**Επικοινωνία: Kathy Robertson, Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας (ΕΚΠΝΤ), Rua da Cruz de Santa Apolónia 23–25, PT-1149-045 Λισαβόνα, Πορτογαλία.**

**Τηλ.: ++ 351 21 811 3000 • Φαξ: ++ 351 21 813 1711**

**2001 Annual report online: <http://annualreport.emcdda.org> ή <http://emcdda.kpnqwest.pt>**